

БАРАНЕЦЬКИЙ Осип Васильович 12(24).10 1843, м. Білосток, Гроднен. губ., нині Підляське воєводство, Польща — 06(19). 04. 1905, Київ) — ботанік-фізіолог. Доктор ботаніки (1873), член-кореспондент С.-Петербур. АН (1897). Навч. від 1860 у Моск. університеті, закін. природн. відділ С.-Петербур. університету (1866). Працював 1867–69 хранителем ботан. кабінету С.-Петербур. університету. Від 1873 — екстраординар., від 1877 — ординар. професор кафедри ботаніки, від 1898 — викладач мед. ф-ту, 1903 — декан фіз.-мат. факультету Університету св. Володимира у Києві, де організував лаб. фізіології й анатомії рослин. Голова Київ. товариства природознавців (від 1904). Осн. дослідж. присвячені осмотич. явищам і гутації у рослин, проблемам фотосинтезу. Від серед. 80-х рр. 19 ст. Б. працював над анатомією рослин, вивчаючи потовщення стінок паренхіми, структуру клітин деревини під

впливом мех. деформацій. Б. створив і вдосконалив деякі фізіол. прилади (осмометр, ауксанометр та ін.). Довів разом із А. Фамінциним симбіотичну природу лишайників (1897).

Основні праці

Исследования над диосмосом по отношению его к растениям. С.-Петербург, 1870; Курс ботаники для студентов медицинского факультета. К., 1879; Борщов Илья Григорьевич // Биограф. слов. профессоров и преподавателей Университета св. Владимира (1834– 84). К., 1884; Вальц Яков Якович // Там само; Способ утолщения стенок паренхимы // Тр. С.-Петербур. об-ва естествоиспытателей. 1886; О причинах направления ветвей деревьев и кустарников // Зап. Киев. об-ва естествоиспытателей. 1901. Т. 17, вып. 1.

Рекомендована література

1. Пантелеевский М. О. В. Баранецкий: Некролог // Тр. Ботан. сада Юрьев. университета. 1907. Т. 8, вып. 1;
2. Пуриевич К. А. Осип Васильевич Баранецкий // Зап. Киев. об-ва естествоиспытателей. 1910. Т. 20, вып. 4;
3. Капля А. В., Брайон А. В. Вклад ученых Киевского государственного университета им. Т. Г. Шевченко в развитие анатомии, физиологии и биохимии растений // ФибКР. 1985. Т. 17, № 4;
4. Бабий Т. П., Коханова Л. Л., Костюк Г. Г., Задорожный А. Г., Матвеев С. А., Погребняк Л. П., Теплицкая Е. В., Труханов В. А. Биологи: Биографический справочник. К., 1984;
5. Венгеров С. А. Критико-биографический словарь русских писателей и ученых от начала русской образованности до наших дней. Т. 1–6. С. Петербург, 1889–1904;
6. Липшиц.

О. В. Брайон

Бібліографічний опис:

Баранецький Осип Васильович / О. В. Брайон // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-40388>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).